
Opalenie, st. 1, gm. Gniew, woj. pomorskie, AZP 24-45/-

Informator Archeologiczny : badania 34, 113-114

2000

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

	Wyniki badań zostały opublikowane w „Śląskich Sprawozdaniach Archeologicznych”, t. 43, s. 181-218.
Młodziejowice , st. 21, gm. Strzałkowo, woj. wielkopolskie	patrz: środkowa, młodsza i późna epoka brązu
Mołodutyń , st. 17, gm. Kamień, woj. lubelskie, AZP 81-91/142	patrz: środkowa, młodsza i późna epoka brązu
Nowaki , st. 18, gm. Pakosławice, woj. opolskie, AZP 92-30.150	patrz: środkowa, młodsza i późna epoka brązu
Nowe Miasteczko , st. 4, wykop I, gm. <i>loco</i> , woj. lubuskie, AZP 67-16/117	patrz: późne średniowiecze
NOWY DWÓR , st. 7, gm. Peplin, woj. pomorskie, AZP 20-44/55	<ul style="list-style-type: none"> • pracownia krzemieniarska (neolit) • ślady osadnictwa z wczesnej i późnej epoki brązu • osada kultury pomorskiej (okres halsztacki i lateński) • ślady osadnictwa z okresu średniowiecza i nowożytności <p>Ratownicze badania wykopaliskowe na trasie planowanej autostrady A1, przeprowadzone w lipcu pod kierownictwem doc. dr. hab. Witolda Świątosławskiego (Instytut Archeologii i Etnologii PAN). Finansowane przez Agencję Budowy Autostrad Płatnych w Polsce. Ogółem przebadano powierzchnię 61 arów.</p> <p>Wyniki badań zostały opublikowane w „Raportie 2000” s. 20-28; „Łódzkie Sprawozdania Archeologiczne”, t. VII, s. 101-172.</p>
NOWY ŚLESZÓW , st. 4, gm. Żórawina, woj. dolnośląskie	<ul style="list-style-type: none"> • osada kultury łużyckiej z okresu halsztackiego • osada z okresu wczesnego średniowiecza • ślady z okresu nowożytności <p>Ratownicze badania wykopaliskowe, na trasie autostrady A-4, przeprowadzone pod kierownictwem mgr Tomasz Gralaka.</p> <p>Wyniki badań zostały opublikowane w „Raportie 2000”, s. 208-217.</p>
Oborniki Wielkopolskie , st. 16, woj. wielkopolskie, AZP 46-26	patrz: środkowa, młodsza i późna epoka brązu
OPALENIE , st. 1, gm. Gniew, woj. pomorskie, AZP 24-45/-	<ul style="list-style-type: none"> • ciałoopalne cmentarzysko płaskie z wczesnej epoki żelaza (wczesny okres lateński) • birtualne cmentarzysko płaskie kultury oksywskiej oraz kultury wielbarskiej z młodszego okresu przedrzymskiego i okresu wpływów rzymskich <p>Badania prowadziła mgr Małgorzata Tuszyńska (Muzeum Archeologiczne w Gdańsku) przy współpracy mgr Mirosława Pietrzaka. Finansowane przez Pomorskiego WKZ. Piąty sezon badań.</p> <p>Kontynuacja badań z lat 1988-89, 1992 i 1999. Pracami objęto teren położony bezpośrednio na wschód i południe od wykopu z ubiegłego roku, w którego obrębie wybrano już żwir. Przebadano obszar około 250 m², odkrywając 36 obiektów, w tym 35 grobów i jamę o charakterze osadniczym. Wśród odkrytych obiektów były 22 groby ciałoopalne i 13 szkieletowych. Prawie wszystkie groby ciałoopalne, znajdujące się płytko pod humusem, zostały w znacznym stopniu uszkodzone w czasach nowożytnych. Było wśród nich 12 grobów jamowych i 10 popielnicowych.</p>

Dwa groby ciałopalne, jamowe reprezentowały kulturę oksywską. Wystąpiły w nich zapinki żelazne odmiany J wg J. Kostrzewskiego, zdobiona klamra żelazna, zawiasowa, igła żelazna i przęślik z piaskowca zdobiony. Pięć dalszych grobów jamowych pochodziło z wczesnego okresu rzymskiego (fazy B1 i B2a). Znaleziono w nich m.in. zapinki mocno profilowane A.IV.68 oraz zapinki oczkowe serii głównej i pruskiej. Na uwagę zasługuje fragment prowincjonalnorzymskiej zapinki A.236, która wystąpiła na powierzchni zniszczonego pochówka jamowego (grób 101).

Tylko jeden grób popielnicowy reprezentował wczesny okres rzymski. Pozostałych 9 (z czego 5 stanowiły groby kloszowe) pochodziło z wczesnego okresu lateńskiego. Na szczególną uwagę zasługuje grób nr 97, dotychczas jedyny idealnie zachowany grób kloszowy, zawierający duże, odwrócone dnem do góry jajowate naczynie przykrywające popielnicę wraz z misą.

Wszystkie groby szkieletowe z wyznacznikami chronologicznymi (8 obiektów) pochodziły z wczesnego okresu rzymskiego. W 5 z nich znaleziono zabytki charakterystyczne dla fazy B1 (m.in. zapinki typu Almgren 2b, zapinki A.IV.68, A.III.45, A.III.50-51), w 3 – dla fazy B2 (m. in. A.III.59-60, A.II.38).

W większości grobów kości szkieletów zachowały się dość słabo. W kilku przypadkach stwierdzono wykładanie jamy grobowej wyściółką tworzącą rodzaj podłużnego kosza, w którym składano zmarłego. Dotychczas nie zaobserwowano na cmentarzysku trumien kładowych. Interesującą formę miał pochówek w grobie nr 100 (podfaza B2b wczesnego okresu rzymskiego), umieszczony w komorze zbudowanej z dwóch rzędów kamieni. Na klatce piersiowej osoby zmarłej umieszczono ponadto duży płaski kamień.

Na szczególną uwagę zasługuje bogaty grób szkieletowy 89, z końca I w. n.e., z którego pochodzi para importowanych zapinek typu Distelfibel, zapewne proveniencji nadreńskiej, zapinka silnie profilowana A.IV.74-75, duży wisior opasany o zdobionych taśmach opasujących muszlę, sprzączka i kółko żelazne, igła brązowa, kolia złożona z paciorków szklanych i bursztynowych oraz złoty wisior kulisty, wchodzący w skład kolii. W grobie nr 99 znaleziono m.in. bogatą kolię złożoną z 61 paciorków bursztynowych i szklanych, w tym jeden z przedstawieniem miniaturowej twarzy kobiecej.

Materiały i dokumentacja są przechowywane w Muzeum Archeologicznym w Gdańsku.

Badania będą kontynuowane.

Piskorzówek, st. 14, gm.
Domaniów, woj. dolnośląskie

patrz: środkowa, młodsza i późna epoka brązu

PŁACHAWY, st. 25,
gm. Płużnica, woj. kujawsko-
pomorskie, AZP 33-44/117

- osada z okresu halsztacko-lateńskiego
- ślady osadnictwa późnośredniowiecznego i z czasów nowożytnych

Badania wykopaliskowe na stanowisku 25 w Płachawach przeprowadził od 18 września do 26 października 2000 r. zespół Zakładu Archeologii Średniowiecza i Czasów Nowożytnych Instytutu Archeologii i Etnologii Uniwersytetu im. Mikołaja Kopernika w Toruniu w składzie: dr Dariusz Poliński (kierownik ekspedycji) oraz mgr Rafał Jędrzejewski, Michał Dziób i Tadeusz Wiśniewski (ekipa techniczna). Bezpośrednim koordynatorem badań był kierownik Zakładu prof. dr hab. Wojciech Chudziak. Badania finansowane przez Agencję Budowy i Eksploatacji Autostrad.

Stanowisko, leżące na Pojezierzu Chełmińskim, znajduje się na obniżeniu terenowym pomiędzy trzema wyniesieniami w obrębie wysoczyzny falistej. Wykopami archeologicznymi objęto obszar 83,50 ara. Nie zdołano uchwycić całkowitego zasięgu stanowiska – od W uniemożliwiła to linia rozgraniczająca przyszlą autostradę. W przeważającej partii przebadanej części stanowiska